

ČESTERIO KULTŪROS CENTRAS „STORYHOUSE“

1936–2007 m. čia veikė Art Deco stiliaus miesto kino teatras „Odeon“. 2017 m. pastatas miesto centre šalia katedros ir rotušės buvo rekonstruotas ir tapo moderniu, be galo populiariu kultūrinio gyvenimo centru. „Wikimedia Commons“ (ReptOn1x/CC BY-SA) nuotr.

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos (ŠAVB) darbuotojai Urtė Vaserienė ir Gintautas Jazdauskas, 2019 m. rudenį lankydamiesi Didžiojoje Britanijoje, turėjo progą išsamiai susipažinti su Jungtinės Karalystės (JK) autizmui draugiškų bibliotekų tinklu – jie apsilankė 8 bibliotekose, kurios įvairiais aspektais pritaikytos autizmo spektro sutrikimą (ASS) turintiems lankytojams.

Tačiau didžiausią įspūdį paliko Česterio mieste esantis prieš keletą metų restauruotas centras „Storyhouse“, kuriame po vienu stogu glaudžiasi biblioteka, teatras ir kino teatras. Anksčiau šioje vietoje kelis dešimtmečius veikė kino teatras „Odeon“. Ir dabar čia yra kelios kino salės. Be kitų veiklų, „Storyhouse“ organizuojami kino seansai ASS turintiems asmenims. Juose laukiama nedrąsių, didesnio garso ar šviesų bijančių vaikų ar vyresnių

žiūrovų. Šie seansai vyksta salėje neišjungus šviesos, jų metu galima laisvai išeiti ir įeiti, žiūrovai perspėjami, kad ypatingieji žiūrovai gali kelti daug triukšmo. Taigi šeimos, turinčios vaikų su ASS, gali lankytis kino seansuose ar čia pat veikiančioje bibliotekoje nesirūpindamos, kad trukdys kitiems, kad jų vaikus drausmins ar į juos keistai žiūrės.

Beje, „Storyhouse“ nėra įprastinių išskabų su kabinetų numeriais ar skyrių pavadinimais.

Po rekonstrukcijos erdvės išdėstytos šiuolaikiškai ir labai universaliai – sėdėdamas prie bario ir gėdarnas kavą, tuo pačiu metu gali dalyvauti knygos pristatyme, pokalbyje su mėgstamu aktoriumi ar tiesiog paskaitinėti demesį patraukusį leidinį, nes knygų lentynos stovi ir bare ar restorane.

Antrame aukšte įrengta kompiuterių salė, studentai ruošiasi paskaitoms, moksleiviai grupelėmis atlieka namų darbus. Tylą ir privatumą mėgstantiems žmonėms įrengti ir atokesni kampeliai, kuriuose galima ramiai paskaityti knygą ar net surengti privatų darbo pokalbį. *Gintauto Jazdausko nuotraukos*

Lankytojų mėgstamas „karališkas“ kėdėlis Vaikų literatūros skaitykloje, ant kurio prisėdo ir G. Jazdauskas. *Urtės Vaserienės nuotr.*

Redakcijos klausimas: kokią aplankytos bibliotekos patirtį (veiklą ar kt.), Jūsų manymu, galima būtų perkelti į Lietuvos bibliotekas ir į Jūsų biblioteką?

„Storyhouse“ centras – atviras, šiuolaikiškas, labai gyvas. Siūlydamas įvairias pramogas, jis sukuria aplinką, kurioje lankytojai gali atsipalaiduoti ir paskęsti draugiškoje, kultūringoje minioje. Būtent šitos laisvės, ko gero, trūksta daugeliui mūsų šalies bibliotekų. Vietos prieinamumas net ir toms visuomenės grupėms, kurios susiduria su sunkumais viešojoje erdvėje, įkvepia kurti bibliotekas kaip atvirus bendruomenės centrus, kuriuose laukiami visi.

2020 m. Apskričių viešųjų bibliotekų asociacija, kartu su savivaldybių viešosiomis bibliotekomis įgyvendindama Kultūros ministerijos finansuojamą priemonę „Aprūpinti bibliotekas socialinės ir informacinės atskirties gyventojų grupėms skirta įranga bei priemonėmis“, planuoja pritaikyti JK pamatytus sprendinius, padėsiančius Lietuvos viešosioms bibliotekoms tapti draugiškomis kalbos ir komunikacijos sutrikimų turintiems žmonėms. Būkime kuo atviresni visiems vartotojams, eksperimentuokime ir derinkime tai, kas iš pradžių gal atrodo nesuderinama.

Urtė Vaserienė ir Gintautas Jazdauskas